



**РЕШЕНИЕ**  
«22» апрель 2021 г.

**КАРАР**  
№ 24

**Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Бөрбаш авыл жирлегендә муниципаль хезмәт турында нигезләмәне раслау хакында**

"Россия Федерацияндә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" гы Федераль закон, "Россия Федерацияндә муниципаль хезмәт турында" гы Федераль закон, "Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында" гы Татарстан Республикасы Законы, Балтач районы прокуратурасының 18.03.2021 ел, № 02-08-02-2021 протесты нигезендә, Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы "Бөрбаш авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, Бөрбаш авыл жирлеге Советы КАРАР ИТТЕ.:

1. Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районының Бөрбаш авыл жирлегендә муниципаль хезмәт турындагы нигезләмәне, 1 нче күшымта нигезендә расларга.
2. 18.12.2020 елның № 14 каарын ел үз көчен югалткан дип танырга
3. Элеге каарарны "Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталы" интернет – ресурсында бастырырга һәм Татарстан Республикасы Балтач муниципаль берәмлекләре порталы составында Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районның рәсми сайтында ([baltasi.tatarstan.ru](http://baltasi.tatarstan.ru)) һәм жирлекнең махсус мәгълүмат стендларында урнаштыру юлы белән халыкка житкерергә.
4. Элеге каарарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

Татарстан Республикасы  
Балтач муниципаль районы  
Бөрбаш авыл жирлеге башлыгы



Р.Р.Галимуллин

Күшымта  
Совет карары буенча  
Борбаш авыл жирлеге башлыгы  
Балтач муниципаль районы  
«22» апрель 2021 ел, № 24

## ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БАЛТАЧ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ БОРБАШ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНДЭ МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘ

### 1 бүлек. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

#### 1 статья. Элеге Нигезләмәнен жайга салу предметы

1. Элеге Нигезләмә Балтач муниципаль районы Борбаш авыл жирлегендә муниципаль хезмәтне оештыру өлкәсендәге мөнәсәбәтләрне жайга сала, шулай ук федераль, республика законнары нигезендә муниципаль хезмәткәрләрнен муниципаль хезмәт үтү шартларын һәм Балтач муниципаль районы Борбаш авыл жирлегендә муниципаль хезмәткәрләрнен хокукий хәлен (статусын) билгели.

2. Элеге Нигезләмә белән жирле үзидарә депутатларының, сайланулы органнары әгъзаларының, жирле үзидарә сайланулы вазыйфаи затларының, авыл жирлегенең дайми нигездә эшләүче һәм юридик затлар буучы сайлау комиссияләренең (алга таба – муниципаль берәмлекләрнең сайлау комиссияләре) хәлиткеч тавыш хокукуна ия әгъзаларының статусын билгеләми, чөнки күрсәтелгән затлар (алга таба – муниципаль вазыйфаларны биләүче затлар) муниципаль хезмәткәрләр булып тормый.

#### 2 статья. Муниципаль хезмәт

1. Муниципаль хезмәт – гражданнарның хезмәт шартнамәсе (контракты) төзү юлы белән билән торган муниципаль хезмәт вазыйфаларында дайми нигездә башкарылучы профессиональ эшчәнлек.

2. Муниципаль берәмлек муниципаль хезмәткәр өчен эшкә яллаучы булып тора, аның исеменнән эшкә яллаучы вәкаләтләрен эшкә яллаучы вәкиле (эш бируч) гамәлгә ашыра.

3. Эшкә яллаучы вәкиле (эш бируч) авыл жирлеге башлыгы, жирле үзидарә органы житәкчесе булырга мөмкин.

#### 3 статья. Муниципаль хезмәтнең хокукий нигезләре

1. Балтач муниципаль районы Борбаш авыл жирлегендә муниципаль хезмәтнең хокукий нигезләрен түбәндәгеләр тәшкил итә: Россия Федерациясе Конституциясе, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 2 мартандагы 25-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба - «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон) һәм башка федераль законнар, Россия Федерациясенең башка норматив хокукий актлары, Татарстан Республикасы Конституциясе, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы, Татарстан Республикасының башка норматив-хокукий актлары, Балтач муниципаль районы Борбаш авыл жирлеге Уставы, халык жыеннарында кабул ителгән каарлар, башка муниципаль хокукий актлар һәм әлеге Нигезләмә.

2. Муниципаль хезмәткәрләргә «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт

турында» Федераль законда, Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында каралган үзенчәлекләре белән хезмәткә кагылышлы законнарның гамәлдә булуы кагыла.

#### **4 статья. Муниципаль хезмәтнең төп принциплары**

Муниципаль хезмәтнең төп принциплары булып түбәндәгеләр тора:

- 1) кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренең өстенлеге;
- 2) Россия Федерациясе дәүләт телен белүче гражданнарның муниципаль хезмәткә бертигез дәрәҗәдә алынулары һәм, женесенә, расасына, милләтенә, чыгышына, мәлкәти һәм вазыйфаи хәленә, яшәү урынына, дингә мәнәсәбәтенә, инанууларына, ижтимагый берләшмәләрендә торуы-тормавына, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең профессиональ һәм эшлекле сыйфатларына бәйле булмаган башка хәлләргә бәйсез рәвештә муниципаль хезмәт узуның бертигез шартлары;
- 3) муниципаль хезмәткәрләрнең һәнәри осталыгы һәм компетентлыгы;
- 4) муниципаль хезмәтнең тотрыклылыгы;
- 5) муниципаль хезмәткәрләр эшчәнлеге турындагы мәгълүммәттән файдалана алу;
- 6) ижтимагый берләшмәләр һәм гражданнар белән үзара хезмәттәшлек;
- 7) муниципаль хезмәткә карата төп таләпләрнең бердәйлеге, шулай ук муниципаль хезмәт узганда тарихи һәм бүтән жирле традицияләрне исәпкә алу;
- 8) муниципаль хезмәткәрләрнең хокукый һәм социаль якланышы;
- 9) муниципаль хезмәткәрләрнең үз вазыйфаи бурычларын үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән очен жаваплылыгы;
- 10) муниципаль хезмәтнең партиягә карамавы.

#### **2 бүлек. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТ ВАЗЫЙФАЛАРЫ**

##### **5 статья. Муниципаль хезмәт вазыйфалары**

1. Муниципаль хезмәт вазыйфасы - Балтач муниципаль районы Бөрбаш авыл жирлеге Уставы нигезендә төzelә торган жирле үзидарә органында жирле үзидарә органы, муниципаль район сайлау комиссиясе яисә муниципаль вазыйфаны биләүче зат вәкаләтләренең үтәлешен тәэмин итү буенча билгеләнгән бурычларны гамәлгә ашыру буенча төzelә торган вазыйфа.

2. Муниципаль хезмәт вазыйфалары Татарстан Республикасы законы белән раслана торган Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестры нигезендә муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

3. Жирле үзидарә органының штат расписаниесен төзегәндә һәм раслаганда, Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестрында каралган муниципаль хезмәт вазыйфалары исемнәре кулланыла.

##### **6 статья. Балтач муниципаль районының Бөрбаш авыл жирлегендә муниципаль хезмәт вазыйфалары реестры**

1. Балтач муниципаль районы Бөрбаш авыл жирлегендә муниципаль хезмәт вазыйфалары реестры жирле үзидарә органнары, тарихи һәм башка жирле традицияләрне исәпкә алыш билгеләнә торган вазыйфаларның төркемнәре һәм функциональ билгеләре буенча муниципаль хезмәт вазыйфалары атамалары исемлегеннән гыйбарәт.

2. Балтач муниципаль районы Бөрбаш авыл жирлегендә муниципаль хезмәт вазыйфалары реестрында муниципаль вазыйфаны биләүче затның вәкаләтләрен

үтәүне турыдан-туры тәэмин итү өчен гамәлгә куела торган муниципаль хезмәт вазыйфалары каралырга мөмкин. Муниципаль хезмәтнең мондый вазыйфалары муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан күрсәтелгән затның вәкаләтләре чорына хезмәт шартнамәсе төзү юлы белән биләнә.

## **7 статья. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын классификацияләү**

1. Муниципаль хезмәт вазыйфалары түбәндәге төркемнәргә бүленә:

- 1) муниципаль хезмәтнең югары вазыйфалары;
- 2) муниципаль хезмәтнең баш вазыйфалары;
- 3) муниципаль хезмәтнең эйдәп баручы вазыйфалары;
- 4) муниципаль хезмәтнең өлкән вазыйфалары ;
- 5) муниципаль хезмәтнең кече вазыйфалары.

2. Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары нисбәте дигәндә, муниципаль хезмәтнең һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенен тиешле вазыйфаларына куела торган квалификация таләпләренә бәйле рәвештә шуши вазыйфаларның туры килүе аңлашыла.

## **8 статья. Муниципаль хезмәткәрләренең класс чиннары**

1. Класс чиннары муниципаль хезмәткәрләргә бирелә һәм муниципаль хезмәткәрләрнең һөнәри әзерлек дәрәҗәсенең муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен квалификация таләпләренә туры килүен күрсәтә.

2. Муниципаль хезмәткәрләргә түбәндәге класс чиннары бирелә:

муниципаль хезмәтнең югары вазыйфаларын биләүчеләргә – 1, 2 яисә 3 нче класслы гамәли муниципаль киңәшче;

муниципаль хезмәтнең баш вазыйфаларын биләүчеләргә – 1, 2 яисә 3 нче класслы муниципаль киңәшче;

муниципаль хезмәтнең эйдәп баручы вазыйфаларын биләүчеләргә – 1, 2 яисә 3 нче класслы муниципаль хезмәт киңәшчесе;

муниципаль хезмәтнең өлкән вазыйфаларын биләүчеләргә – 1, 2 яисә 3 нче класслы муниципаль хезмәт референты;

муниципаль хезмәтнең кече вазыйфаларын биләүчеләргә – 1, 2 яисә 3 нче класслы муниципаль хезмәт секретаре.

3. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын югарыда күрсәтелгән төркемнәргә керту Балтач муниципаль районы Бөрбаш авыл жирлегендә хезмәт вазыйфалары реестры нигезендә гамәлгә ашырыла.

## **9 статья. Муниципаль хезмәткәрләргә класс чиннарын бирү һәм муниципаль хезмәткәрләрне муниципаль хезмәтнең башка вазыйфаларына кучергәндә һәм муниципаль хезмәттән җибәргәндә класс чиннарын саклап калу тәртибе**

1. Муниципаль хезмәткәрләргә класс чиннары, моннан алдагы класс чиннында булуның билгеләнгән дәвамлылыгын исәпкә алып, муниципаль хезмәт вазыйфалары төркеме чикләрендә биләнә торган муниципаль хезмәт вазыйфасы нигезендә эзлекле рәвештә бирелә.

2. Класс чины башлангыч яисә чираттагы булырга мөмкин.

3. Билгеле бер төркемдөгө муниципаль хезмәт вазыйфасына беренче мәртәбә билгеләнеп куела торган муниципаль хезмәткәрләргә 3 нче класслы класс чины бирелә.

3.1. Федераль дәүләт граждан хезмәте класс чинына, дипломатик рангка, хәрби яисә маҳсус дәрәжәгә, Татарстан Республикасы яисә Россия Федерациясенең башка субъекты дәүләт граждан хезмәтенең класс чинына, муниципаль хезмәтнең квалификация разрядына ия булган граждан муниципаль хезмәткә урнашканда, аңа беренче класс чины муниципаль хезмәт вазыйфалары төркеме чикләрендә ул били торган вазыйфа нигезендә бирелә.

3.2. Муниципаль хезмәткәргә әлеге статьяның 3 өлеше нигезендә класс чины бирү максатларында муниципаль хезмәтнең моңа кадәр билгеләнгән квалификация разрядлары һәм класс чиннары нисбәте, Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары нисбәте, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте класс чиннары һәм федераль дәүләт граждан хезмәте, Россия Федерациясенең башка субъекты дәүләт граждан хезмәте класс чиннары нисбәте, шулай ук федераль дәүләт граждан хезмәте класс чиннары, дипломатик ранглар, хәрби һәм маҳсус дәрәжәләр нисбәте кулланыла.

3.3. Әгәр, әлеге статьяның 3.2 өлешендә каралган вазыйфаларның, класс чиннарының һәм квалификация разрядларының нисбәтен исәпкә алыш, әлеге статьяның 3.1 өлеше нигезендә бирелә торган муниципаль хезмәтнең класс чины муниципаль хезмәткәрнең моңа кадәр булган федераль дәүләт граждан хезмәте класс чиннынан, дипломатик рангыннан, хәрби яисә маҳсус дәрәжәсеннән, Татарстан Республикасы яисә Россия Федерациясенең башка субъекты дәүләт граждан хезмәте класс чиннынан, муниципаль хезмәтнең квалификация разрядыннан түбәнрәк булса, муниципаль хезмәткәргә аның моңа кадәр булган федераль дәүләт граждан хезмәте класс чиннынан, дипломатик рангыннан, хәрби яисә маҳсус дәрәжәсеннән, Татарстан Республикасы яисә Россия Федерациясенең башка субъекты дәүләт граждан хезмәте класс чиннынан, муниципаль хезмәтнең квалификация разрядыннан түбәнрәк булмаган, әмма ул били торган муниципаль хезмәт вазыйфасы карый торган муниципаль хезмәт вазыйфалары төркеме чикләрендә 1 нче класслы класс чиннынан югарырак булмаган класс чины бирелә.

3.4. Муниципаль хезмәткәргә алга таба чираттагы класс чины бирелгәндә федераль дәүләт граждан хезмәтенең тиешле класс чиннында, дипломатик рангта, хәрби яисә маҳсус дәрәжәдә, Татарстан Республикасы яисә Россия Федерациясенең башка субъекты дәүләт граждан хезмәте класс чиннында, муниципаль хезмәтнең квалификация разрядында булу дәвамлылығы исәпкә алыша.

4. Муниципаль хезмәткәргә 1 нче класс чины сынауны уңышлы тәмамлаганнан соң бирелә, ә сынау билгеләнмәгән булса, муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп куйганинан соң өч ай узгач кына бирелә.

5. 2 нче һәм 3 нче класслы муниципаль хезмәт секретареның һәм референтының класс чиннарында булуларының минималь сроклары – бер ел, 2 нче һәм 3 нче класслы муниципаль хезмәт киңәшчесенең һәм муниципаль киңәшченең – ике ел, 2 нче һәм 3 нче класслы гамәли муниципаль киңәшченең бер ел тәшкил итә.

1 нче класслы муниципаль хезмәт секретареның, референтының, киңәшчесенең, муниципаль киңәшченең һәм гамәли муниципаль киңәшченең класс чиннарында булу сроклары билгеләнми. Күрсәтелгән муниципаль хезмәткәрләрнең класс

чиннарын күтәрү аларны тиешле төркем муниципаль хезмәтнең югарырак вазыйфаларына күчергендә яисә бүләкләү тәртибендә мөмкин.

6. Бирелгән класс чинында булу вакыты ул бирелгән көннән исәпләнә.

6.1. Класс чины бирелү турында карап кабул ителгән көн класс чины бирелгән көн дип санала. Класс чины квалификация имтиханы нәтижәләре буенча бирелгән очракта, муниципаль хезмәткәр квалификация имтиханы биргән көн класс чины бирелгән көн дип санала.

7. Муниципаль хезмәткәргә чираттагы класс чины моннан алдагы класс чинында муниципаль хезмәт узу өчен билгеләнгән срок тәмамлангач, муниципаль хезмәткәр үз хезмәт вазыйфаларын тиешенчә үтәгендә һәм ул муниципаль хезмәткәргә бирелә торган класс чинына тигез яисә югарырак класс чины каралган муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгендә бирелә.

Чираттагы класс чины дисциплинар жәза алган муниципаль хезмәткәрләргә, шулай ук үзләренә карата хезмәт тикшерүе уздырыла торган яисә жинаять эше кузгатылган муниципаль хезмәткәрләргә бирелми.

8. Муниципаль хезмәттәге аерым казанышлары өчен кызыксындыру чарасы буларак муниципаль хезмәткәргә класс чины түбәндәгечә бирелергә мөмкин:

1) тиешле класс чинында муниципаль хезмәт узу өчен әлеге статьяның 5 өлешендә билгеләнгән срок тәмамланганчы, әмма элек бирелгән класс чиннан алты айдан да элегрәк булмаган вакытта, – муниципаль хезмәт вазыйфаларының бу төркемгә туры килә торган чираттагы класс чиннан югарырак булмаган дәрәҗәдә;

2) муниципаль хезмәт вазыйфаларының биләнә торган вазыйфасына карый торган төркем чикләрендә класс чиннары бирелү эзлеклелеген сакламыйча бер дәрәҗәгә югарырак – 3 нче класслы класс чины булган муниципаль хезмәткәргә – 1 нче класслы чин, әмма ул тиешле класс чиннан 3 нче классында муниципаль хезмәт узу өчен әлеге статьяның 5 өлешендә билгеләнгән сроктан да элегрәк була алмай.

9. Муниципаль хезмәткәрне элек ул биләгән муниципаль хезмәт вазыйфаларының югарырак төркеменә керә торган муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп куйганда, әгәр әлеге статьяның 5 өлешендә билгеләнгән моннан алдагы класс чинында булу вакыты узган булса, чираттагы класс чины бирелергә мөмкин.

Муниципаль хезмәткәрне элек ул биләгән муниципаль хезмәт вазыйфаларының югарырак төркеменә керә торган муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп куйганда, күрсәтелгән хезмәткәргә әлеге Нигезләмәнең 71 статьясы нигезендә муниципаль хезмәт вазыйфаларының бу төркеме өчен башлангыч булган класс чины, әгәр бу класс чины муниципаль хезмәткәр ия булган класс чиннан югарырак булса, бирелә. Мондый очракта класс чины эзлеклекне үтәмичә һәм моннан алдагы класс чинында булу вакытын исәпкә алмайчы бирелә.

10. Аерым бер вәкаләтләр вакытына муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүче муниципаль хезмәткәрләргә, югары төркем муниципаль хезмәт вазыйфаларына керә торган муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүче муниципаль хезмәткәрләрдән тыш, класс чиннары квалификация имтиханы нәтижәләре буенча бирелә. Квалификация имтиханы дәүләт граждан хезмәткәрләренә квалификация имтиханы тапшыру өчен билгеләнгән тәртиптә үткәрелә.

11. Муниципаль хезмәткәрләргә класс чиннары жирле үзидарәнең муниципаль берәмлек уставы яисә башка муниципаль хоқукий акт белән вәкаләт бирелгән органы һәм (яисә) вазыйфаи заты тарафыннан муниципаль хезмәткәрнең турыдан-туры житәкчесе күрсәтмәсе буенча бирелә.

12. Муниципаль хезмәткәргә класс чины бирелү турындағы күрсәтмәләрне кертү тәртибе һәм ача күшүп бирелә торган документлар исемлеге муниципаль хокукий актлар белән билгеләнә.

13. Муниципаль хезмәткәргә класс чины бирелү турында карап, әлеге статьяның 7 өлешендәге икенче абзацында күрсәтелгән очраклардан тыш, бер айдан да сонга калмыйча түбәндәгечә кабул итепергә тиеш:

1) квалификация имтиханы үткәрелгән көннән;

2) класс чины квалификация имтиханынан башка бирелгәндә – барлық кирәклө документлар белән бергә, класс чины бирелү турында күрсәтмә класс чиннары бирергә вәкаләтле жирле үзидарә органына яисә вазыйфаи затка кертелгән көннән.

14. Муниципаль хезмәткәрләрне муниципаль хезмәтнең башка вазыйфаларына күчергәндә, шулай ук муниципаль хезмәттән жибәрелгәндә муниципаль хезмәткәргә моңа кадәр бирелгән класс чины сакланып кала. Муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәтнең башка вазыйфасына билгеләп куйганда, аңа моңа кадәр бирелгән класс чины билгеләнгән тәртиптә чираттагы класс чины бирелгәнчә сакланып кала.

15. Муниципаль хезмәткәргә класс чины бирелү турындағы белешмәләр муниципаль хезмәткәрнең шәхси эшнамәсенә һәм хезмәт кенәгәсепенә кертелә.

## **10 статья. Муниципаль хезмәтнең класс чинын саклап калу яисә аннан мәхрум иту**

1. Муниципаль хезмәткәр били торган муниципаль хезмәт вазыйфасыннан азат ителгәндә һәм муниципаль хезмәттән жибәрелгәндә (шул исәптән пенсиягә чыкканда), шулай ук яңадан муниципаль хезмәткә урнашканда элек бирелгән класс чины сакланып кала.

2. Муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәтнең башка вазыйфасына билгеләп куйганда, аның элек бирелгән класс чины билгеләнгән тәртиптә чираттагы класс чины бирелгәнчә сакланып кала.

3. Бирелгән класс чиныннан мәхрум иту федераль законнар нигезендә суд карары белән башкаралырга мөмкин.

## **11 статья. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен квалификация таләпләре**

1. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен квалификация таләпләре һөнәри белем дәрәжәсенә, муниципаль хезмәт (дәүләт хезмәте) стажына яисә белгечлек буенча эш стажына, вазыйфаи бурычларны үтәү өчен кирәклө һөнәри белемнәргә һәм күнекмәләргә карата куела.

2. Квалификация таләпләре әлеге статьяның 3 өлешендә билгеләнгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен үрнәк квалификация таләпләре нигезендә муниципаль хокукий актлар белән билгеләнә.

3. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен түбәндәгे үрнәк квалификация таләпләре билгеләнә:

1) һөнәри белем дәрәжәсенә: эшчәнлек юнәлешенә туры килә торган югары һөнәри белем булу - вазыйфаларның югары, баш һәм эйдәп баручы төркемнәре өчен; эшчәнлек юнәлешенә туры килә торган урта һөнәри белем булу - вазыйфаларның өлкән һәм кече төркемнәре өчен;

2) муниципаль хезмәт стажына яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча эш стажына карата:

муниципаль хезмэтнең югары вазыйфалары буенча – муниципаль хезмэтнең баш һәм әйдәп баручы вазыйфаларында кимендә ике ел стажы яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча кимендә дүрт ел эш стажы булу;

муниципаль хезмэтнең баш вазыйфалары буенча – муниципаль хезмэтнең әйдәп баручы һәм өлкән вазыйфаларында кимендә бер ел муниципаль хезмәт стажы яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча кимендә ике ел эш стажы булу;

Әйдәп баручы, өлкән һәм кече төркем муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен муниципаль хезмәт стажына яисә белгечлек буенча эш стажына карата квалификация таләпләре билгеләнми.

Муниципаль хезмәт стажын билгеләгәндә шулай ук тиешле вазыйфа төркемнәрнең дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларында һәм аларга тиңләштерелгән хәрби һәм хокук саклау хезмәте вазыйфаларында эш стажы исәпкә алына.

Әлеге өлештә идарә иту эшчәнлеге дигәндә оешма, дәүләт органы, муниципаль орган житәкчесе, житәкче урынбасары вазыйфаларында, шулай ук аларның структур бүлекчәләре житәкчеләре вазыйфаларында эшләү анлашыла. Контракт буенча билгеләнә торган жирле администрация башлыгы вазыйфасына кандидаттарга карата өстәмә таләпләр шулай ук муниципаль берәмлек уставында да билгеләнергә мөмкин.

4. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфа инструкциясе тарафыннан муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен кирәк булган белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча квалификация таләпләре каралса, белгечлек, юнәлеш буенча эш стажын исәпләгәндә әлеге белгечлек, бу юнәлеш буенча граждан (муниципаль хезмәткәр) белем алу документын һәм (яисә) әлеге белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча квалификация алудан соң әлеге белгечлек буенча эш чоры кертелә.

Әгәр муниципаль хезмәткәрнең вазыйфа инструкциясе белгечлеге, әзерлек юнәлеше буенча квалификация таләпләре каралмаган булса, белгечлек, юнәлеш буенча эш стажын исәпләгәндә күрсәтелгән стажга граждан (муниципаль хезмәткәр) эш чоры кертелә, аны үтәгәндә муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча вазыйфа бурычларны үтәү өчен кирәkle белемнәр һәм күнекмәләр, аларга югары дәрәҗәдәге һөнәри белем турында документ алғаннан соң, муниципаль хезмәткәрнең (муниципаль хезмәткәр) эш вакыты кертелә., ул муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен квалификация таләпләренә туры килә.

5. Белгеч яисә магистр дипломнары булган затлар өчен диплом бирелгән көннән өч ел дәвамында муниципаль хезмәт стажына яисә белгечлек, юнәлеш буенча эш стажына квалификация таләпләре билгеләнә – муниципаль хезмэтнең төп вазыйфаларын биләү өчен әзерлек юнәлеше буенча-ярты елдан да ким булмаган стажы яисә белгечлек, юнәлеш буенча бер ел эш стажы.

### **З бүлек. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРНЕҢ ХОКУКЫЙ ХӘЛЕ (СТАТУСЫ)**

#### **12 Статья. Муниципаль хезмәткәр**

1. Жирлек бюджеты акчалары исәбеннән түләнә торган акчалата тулаем хезмәт хакы алыш, федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә муниципаль хокукий актлар белән билгеләнгән тәртиптә муниципаль хезмәт вазыйфасы бурычларын башкаручы граждан муниципаль хезмәткәр була.

2. Жирле үзидарә органнары эшчәнлеген техник яктан тәэммин иту вазыйфаларын башкаручы затлар муниципаль хезмәт вазыйфасын биләми һәм муниципаль хезмәткәр булмый.

## **13 статья. Муниципаль хезмәткәрнең төп хокуклары**

### **1. Муниципаль хезмәткәр түбәндәгеләргә хокуклы:**

1) муниципаль хезмәтнең үзе били торган вазыйфасы буенча хокукларын һәм бурычларын билгели торган документлар белән, вазыйфаи бурычларын үтәү сыйфатын бәяләү критерийлары һәм хезмәт буенча үсү шартлары белән танышырга;

2) вазыйфаи бурычларны үтәү өчен кирәkle оештыру-техник шартлар белән тәэмин ителергә;

3) хезмәт өчен түләүгә һәм хезмәт законнары, муниципаль хезмәт турындагы законнар һәм хезмәт шартнамәсе (контракты) нигезендә башка түләүләргә;

4) эш (хезмәт) вакытының нормаль дәвамлылыгын билгеләүне, ял көннәре һәм эш көннәре булмаган бәйрәм көннәре, шулай ук ел саен түләүле отпусклар бирүне тәэмин итә торган ялга;

5) вазыйфаи бурычларын үтәү өчен кирәkle мәгълүматны һәм материалларны билгеләнгән тәртиптә алырга, шулай ук жирле үзидарә органы, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе эшчәнлеген камилләштерү турында тәкъдимнәр кертергә;

6) муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасын биләүгә конкурста үз инициативасы белән катнашырга;

7) муниципаль хокукий акт нигезендә жирле бюджет акчалары исәбеннән өстәмә һөнәри белем алырга;

8) үзенең шәхси белешмәләренең ялануына;

9) үзенең шәхси эшнамәсендәге барлық материаллар, һөнәри эшчәнлеге турындагы бәяләүләр һәм башка документлар белән аларны шәхси эшнамәсенә керткәнче танышырга, шулай ук шәхси эшнамәсенә үзенең язма аңлатмаларын күшүп бирергә;

10) һөнәр берлекләре булдыру хокукин да кертеп, үз хокукларын, социаль-икътисадый һәм һөнәри мәнфәгатыләрен яклау өчен берләшергә;

11) хезмәт законнары нигезендә индивидуаль хезмәт бәхәсләрен каратуына, муниципаль хезмәттәге үз хокукларын һәм законлы мәнфәгатыләрен, аларның бозылуы турында судка шикаять белдерүне дә кертеп, яклатуына;

12) Россия Федерациясе законнары нигезендә пенсия тәэминатына.

2. Муниципаль хезмәткәр, әгәр «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда башкасы каралмаган булса, мәнфәгатыләр конфликтүү килеп чыкмаса, яллаучы (эш бирүче) вәкиленең (эш бирүченең) алдан язма белдерүе белән башка түләүле эш башкарырга хокуклы.

## **14 статья. Муниципаль хезмәткәрнең төп бурычлары:**

### **1. Муниципаль түбәндәгеләрне үтәргә тиеш:**

1) Россия Федерациясе Конституциясен, федераль конституциячел законнарны, федераль законнарны, Россия Федерациясенең башка норматив хокукий актларын, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын һәм башка норматив хокукий актларын, муниципаль район уставын һәм бүтән муниципаль хокукий актларны үтәргә һәм аларның башкарылуын тәэмин итәргә;

2) вазыйфаи инструкция нигезендә вазыйфаи бурычларын үтәргә;

3) вазыйфаи бурычларны үтәгендә, гражданның һәм оешмаларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатыләрен үтәргә;

4) жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында эчке хезмәт тәртибенең билгеләнгән кагыйдәләрен, вазыйфаи

инструкцияне, хезмәттәге мәгълүмат белән эшләү тәртибен үтәргә;

5) вазыйфаи бурычларын тиешенчә үтәү өчен кирәклө квалификация дәрәҗәсен сакларга;

6) дәүләт серен һәм федераль законнар белән саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмәләрне, шулай ук вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә үзенә мәгълүм булган белешмәләрне, шул исәптән гражданнарның шәхси тормышына һәм сәламәтлегенә, намусына һәм абрауена қагылышлы белешмәләрне фаш итмәскә;

7) дәүләт һәм муниципаль мәлкәтне, шул исәптән вазыйфаи бурычларын үтәү өчен үзенә тапшырылган мәлкәтне сакларга;

8) үзе һәм гайлә әгъзалары турында Россия Федерациясе законнарында каралған белешмәләрне, шулай ук салым салу объектлары булып торучы ул алган керемнәр һәм аның милек хокукындагы мәлкәтне турында, мәлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләрне (алга таба - керемнәр, мәлкәт һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләр); билгеләнгән тәртиптә тапшырырга;

9) Россия Федерациясе гражданлыгыннан чыгу турында Россия Федерациясе гражданлыгыннан чыккан көнне яисә чит ил гражданлыгын алу хакында чит ил гражданлыгын алган көнне яллаучы вәкиленә (эш биручегә) хәбәр итәргә;

10) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда һәм башка федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән чикләүләрне үтәргә, бурычларны башкарырга, тыюларны бозмаска;

11) вазыйфаи бурычларын үтәгәндә мәнфәгатьләр конфликтына китеrerлек шәхси қызықсынуы турында яллаучы вәкиленә (эш биручегә) хәбәр итәргә һәм мондый конфликтны булдырмау чарапларын күрергә.

2. Муниципаль хезмәткәр үзенә хокукка яраксыз рәвештә бирелгән йөкләмәне үтәргә хокуксыз. Муниципаль хезмәткәр фикере буенча тиешле житәкчедән хокукка яраксыз йөкләмә алынганда, муниципаль хезмәткәр, әлеге йөкләмәнен хокукка яраксызлыгын нигезләп, аны үтәгәндә бозылырга мөмкин булган федераль законнарың һәм Россия Федерациясенең бүтән норматив хокукий актларының, Татарстан Республикасы законнарының һәм башка норматив хокукий актларының, муниципаль хокукий актларның нигезләмәләрен курсәтеп, үзенә йөкләмә биргән житәкчегә язмача нигезләү тапшырырга тиеш. Житәкче әлеге йөкләмәне язмача раслаган очракта, муниципаль хезмәткәр аны үтәүдән баш тартырга тиеш. Хокукка яраксыз йөкләмә үтәлгән очракта, муниципаль хезмәткәр һәм бу йөкләмәне биргән житәкче Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары нигезендә жаваплы булалар.

Муниципаль хезмәткәрнең коммерциягә карамаган оешма белән (сәяси партия, һөнәр берлеге органы, шул исәптән муниципаль берәмлекнен жирле үзидарә органында, сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән башлангыч һөнәр берлеге оешмасының сайланулы органы белән идарә итүдә катнашудан, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативлары, күчмәсез мәлкәт милекчеләре ширкәтләре съездында (конференциясендә) яисә гомуми жыелышында катнашудан тыш) идарә итүдә түләүсез нигездә катнашуы Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы муниципаль хезмәте турындагы законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм рәвештә алынган яллаучы вәкиленең рөхсәте белән гамәлгә ашырыла.

## **15 статья. Керемнәр, чыгымнар, мәлкәт турында һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләр тапшыру**

1. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүгә

дэгъвачы гражданнаар, күрсэтелгэн вазыйфаларны билэүче муниципаль хезмэткэрлэр яллаучы вэкиленэ (эш бирүчегэ) үз керемнэре, мөлкэте һэм мөлкэти характердагы йөклэмэлэре турында белешмэлэр, шулай ук хатыныныц (иренең) һэм балигъ булмаган балаларыныц керемнэре, мөлкэте һэм мөлкэти характердагы йөклэмэлэре турында белешмэлэр тапшырырга тиеш. Күрсэтелгэн белешмэлэр Татарстан Республикасы дэүлэт граждан хезмэткэрлэренең керемнэре, мөлкэте һэм мөлкэти характердагы йөклэмэлэре турында белешмэлэр бирү өчен билгелэнгэн тәртиптэ, вакытта һэм рэвештэ тапшырыла.

1.1. Тиешле исемлеккэ кертелгэн муниципаль вазыйфаны билэүче муниципаль хезмэткэр Россия Федерациясе дэүлэт граждан хезмэткэрлэренең керемнэре, чыгымнары, мөлкэте һэм мөлкэти характердагы йөклэмэлэре турында белешмэлэрне тапшыру тәртибе һэм рэвеше буенча үзенең чыгымнары, шулай ук хатыныныц (иренең) һэм балигъ булмаган балаларыныц чыгымнары хакында белешмэлэр тапшырырга тиеш.

1.2. Муниципаль хезмэткэрнең, аның хатыныныц (иренең) һэм балигъ булмаган балаларыныц чыгымнары керемнэренэ туры килүен контрольдэ тоту «Коррупциягэ карши көрөш турында» 2008 елның 25 декабрендэгэ 273-ФЗ номерлы Федэраль законда һэм «Дэүлэт вазыйфаларын билэүче затларның һэм башка затларның чыгымнары керемнэренэ туры килүен контрольдэ тоту турында» 2012 елның 3 декабрендэгэ 230-ФЗ номерлы Федэраль законда, Россия Федерациясе Президентының норматив хокукий актларында, Россия Федерациясе субъектларының башка норматив хокукий актларында, муниципаль хокукий актларда каралган тәртиптэ башкарьла.

2. Элеге статья нигезендэ муниципаль хезмэткэр тарафыннан тапшырыла торган керемнэре, чыгымнары, мөлкэте һэм мөлкэти характердагы йөклэмэлэре турында белешмэлэр, эгэр алар дэүлэт серен һэм федэраль законнаар белэн саклана торган башка серне тэшкүй итүче белешмэлэргэ федэраль законнаар белэн кертелмэгэн булса, конфиденциаль характердагы белешмэлэр булып тора.

3. Муниципаль хезмэткэрнең керемнэре, чыгымнары, мөлкэте һэм мөлкэти характердагы йөклэмэлэре турындагы белешмэлэрдэн муниципаль хезмэткэрнең, аның хатыныныц (иренең) һэм балигъ булмаган балаларының түлэү сэлэстен билгелэү яисэ ачыклау өчен, шулай ук турыдан-туры яисэ башка рэвештэ дини яисэ бүтэн ижтимагий берлэшмэлэрнен, башка оешмаларның, физик затларның фондларына иганэлэр (кертемнэр) жыю өчен файдалану рөхсэтийн ителми.

4. Муниципаль хезмэткэрнең керемнэре, чыгымнары, мөлкэте һэм мөлкэти характердагы йөклэмэлэре турында белешмэлэрне фаш итүдэ яисэ элеге белешмэлэрне Россия Федерациясе законнарында каралмаган максатларда файдалануда гаепле затлар Россия Федерациясе законнары нигезендэ жаваплылыкка тартылалар.

5. Муниципаль хезмэткэрнең үз керемнэре, чыгымнары, мөлкэте һэм мөлкэти характердагы йөклэмэлэре турында, шулай ук хатыныныц (иренең) һэм балигъ булмаган балаларының керемнэре, чыгымнары, мөлкэте һэм мөлкэти характердагы йөклэмэлэре хакында белешмэлэрне тапшыру мэжбүри булып та, аларны тапшырмуу яисэ белэ торып дөрес булмаган яисэ тулы булмаган белешмэлэр тапшыру муниципаль хезмэткэрне муниципаль хезмэйттэн жибэрүгэ китерерлек хокук бозу булып санала.

## **4 бүлек. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘ УРНАШУ, АНЫ ҮТҮ ҺӘМ ТҮКТАТУ ТӘРТИБЕ**

### **16 Статья. Муниципаль хезмәткә урнашу**

1. Муниципаль хезмәткә 18 яшькә житкән, Россия Федерациясе дәуләт телен белгән һәм муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен «Россия Федерациясенде муниципаль хезмәт турында» Федераль закон, «Россия Федерациясенде муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 13 статьясында күрсәтелгән хәлләр булмаганда, муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен закон, муниципаль хезмәткә бәйле чикләуләр сыйфатынданагы хәлләр булмаганда, Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә билгеләнгән квалификация таләпләренә туры килүче гражданнар урнашырга хокуклы.

2. Муниципаль хезмәткә урнашканда, шулай ук аны үткәндә, женесенә, расасына, милләтенә, чыгышына, мөлкәти һәм вазыйфаи дәрәҗәсенә, яшәү урынына, дингә мөнәсәбәтенә, инануларына, нинди ижтимагый берләшмәдән булуына, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең һөнәри һәм эшлекле сыйфатларына бәйле булмаган башка хәлләргә карап, теләсә нинди турыдан-туры яисә бүтән рәвешле чикләуләр яки өстенлекләр билгеләү рәхсәт ителми.

3. Граждан муниципаль хезмәткә урнашканда түбәндәгеләрне тапшыра:

1) муниципаль хезмәткә урнашу һәм муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү турында үтенече булган гаризасын;

2) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләгән рәвеш буенча үз қулы белән тутырылган һәм имzasы салынган анкетасын;

3) паспортын;

4) хезмәт кенәгәсендә һәм (яисә) хезмәт эшчәнлеге турында законнарда билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән белешмәләрне, хезмәт шартнамәсе (контракт) беренче тапкыр төзелгән очраклардан тыш;

5) белеме турынданагы документын;

6) индивидуаль (шәхси ләштерелгән) исәпкә алу системасында теркәлүне раслый торган документын, шул исәптән электрон документ рәвешенде;

7) физик затны Россия Федерациясе территориясенде яшәү урыны буенча салым органында исәпкә кую турынданагы таныклыгын;

8) хәрби исәпкә кую документларын – запастагы гражданнар һәм хәрби хезмәткә чакырылырга тиешле затлар өчен;

9) муниципаль хезмәткә урнашуга комачауларлык авыруы булмавы турында медицина оешмасы бәяләмәсен;

10) муниципаль хезмәткә урнашу елы алдынданагы бер ел эчендә керемнәре турынданагы, мөлкәте һәм мөлкәти характерданагы йөкләмәләре хакынданагы белешмәләрен;

11) федераль законнарда, республика законнарында, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы Президенты указларында һәм Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы Хөкүмәте каарларында каралган башка документларны.

4. Граждан тарафыннан муниципаль хезмәткә урнашканда Закон нигезендә тапшырылган белешмәләр федераль, республика законнарында билгеләнгән тәртиптә тикшерелгә мөмкин. Аерым муниципаль берәмлекләрдә граждан тарафыннан муниципаль хезмәткә урнашканда тапшырыла торган белешмәләрне тикшерүгә карата федераль законнар белән өстәмә таләпләр билгеләнергә мөмкин.

5. Өлеге статьяның 4 өлешенде каралган тикшерү барышында гражданың

муниципаль хезмәткә урнашуына комачауларлык хәлләр билгеләнгән очракта күрсәтелгән гражданга муниципаль хезмәткә урнашуны кире кагу сәбәпләре турында язмача хәбәр ителә.

6. Гражданны муниципаль хезмәткә алу хезмәт законнары нигезендә хезмәт шартнамәсе шартларында муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләү нәтиҗәсендә «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында каралган үзенчәлекләрне исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

7. Гражданың муниципаль хезмәткә урнашуы муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп кую турында эшкә яллаучы вәкиле (эш бируче) акты белән рәсмиләштерелә.

8. Муниципаль хезмәткә урнашканда хезмәт шартнамәсе яклары эшкә яллаучы вәкиле (эш бируче) һәм муниципаль хезмәткәр була.

9. Муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп куелганнын соң муниципаль хезмәткәргә хезмәт таныклыгы бирелә. Муниципаль хезмәткәрнәң хезмәт таныклыгын бирү тәртибе һәм аның рәвеше Балтач муниципаль районы Бөрбаш авыл жирлеге башлыгы тарафыннан раслана.

## **17 статья. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс**

1. Жирлектә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгендә хезмәт шартнамәсе төзегәнче конкурс үткәрелергә мөмкин, конкурс барышында муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә дәгъвачыларның һөнәри дәражәсен, аларның муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнгән квалификация таләпләренә туры килү-килмәвен бәяләү башкарыла.

2. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс үткәрү тәртибе Балтач муниципаль районы Бөрбаш авыл жирлеге Советы кабул итә торган муниципаль хокукий акт белән билгеләнә. Конкурс үткәрү тәртибе аның шартларын, аны үткәрү датасы, вакыты һәм урыны турындагы белешмәләрне, шулай ук хезмәт шартнамәсе проектын конкурс үткәреләчәк көнгә кадәр 20 коннән дә соңга калмычча бастырып чыгаруны күз алдында тотарга тиеш. Жирлектә конкурс комиссиясе әгъзаларының гомуми саны һәм аны төзү тәртибе Балтач муниципаль районы Бөрбаш авыл жирлеге Советы тарафыннан билгеләнә.

3. Эшкә яллаучы вәкиле (эш бируче) хезмәт шартнамәсе төзи һәм муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс нәтижәләре буенча конкурс комиссиясе сайлап алган кандидатларның берсен муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп куй.

## **18 статья. Муниципаль хезмәткәрләрне аттестацияләү**

1. Муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү муниципаль хезмәтнең үзе били торган вазыйфасына аның туры килү-килмәвен ачыклау максатларында уздырыла. Муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү өч елга бер мәртәбә уздырыла.

2. Түбәндәге муниципаль хезмәткәрләрне аттестацияләү үткәрелмәскә тиеш:

1) муниципаль хезмәт вазыйфасын бер елдан да кимрәк биләүчеләрне;

2) 60 яшькә житкәннәрне;

3) йөклө хатыннарны;

4) йөклелек һәм бала тудыру буенча отпусткта яисә өч яшенә житмәгән баласын карау буенча отпусткта булганнарны. Күрсәтелгән муниципаль хезмәткәрләрне аттестацияләү алар отпустктан чыкканнан соң кимендә бер ел узгач кына мөмкин була;

5) муниципаль хезмәт вазыйфасын вакытлы хезмәт шартнамәсе (контракт) нигезендә биләүчеләрне.

3. Аттестация комиссиясе муниципаль хезмәткәрне аттестацияләу нәтижәләре буенча муниципаль хезмәткәрнең үзе били торган муниципаль хезмәт вазыйфасына туры килүе яисә туры килмәве хакында карап чыгара. Аттестация комиссиясе аерым муниципаль хезмәткәрләрне эшләрендә ирешкән уңышлары өчен бүләкләу турында, шул исәптән аларны югарырак вазыйфага билгеләу турында тәкъдимнәр бирергә, ә кирәк чакта аттестацияләнүче муниципаль хезмәткәрләрнең эшчәнлеген яхшырту турында тәкъдимнәр бирергә мөмкин. Аттестация нәтижәләре аттестацияләнгән муниципаль хезмәткәрләргә тавыш бириу йомгаклары ясалғаннан соң ук хәбәр ителә. Аттестацияләу материаллары эшкә яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) тапшырыла.

4. Аттестацияләу нәтижәләре буенча эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче) аерым муниципаль хезмәткәрләрне эшләрендә ирешкән уңышлары өчен бүләкләу турында яисә аттестацияләу көненнән бер айдан да артык булмаган вакытта муниципаль хезмәткәрне аның ризалыгы белән түбәнрәк вазыйфага билгеләу турында карап кабул итә. Аттестацияләу нәтижәләре буенча аттестация комиссиясе аерым муниципаль хезмәткәрләрне өстәмә һөнәри белем алуга жибәрү турында тәкъдимнәр бирергә мөмкин.

5. Муниципаль хезмәткәр түбәнрәк вазыйфага билгеләүгә риза булмаган яисә муниципаль хезмәтнең башка вазыйфасына аның ризалыгы белән күчерү мөмкинлеге булмаган очракта, эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче), аның үзе били торган вазыйфага квалификациясе житәрлек булмау аркасында аттестация нәтижәләре белән расланган туры килмәвенә бәйле рәвештә, аттестацияләу көненнән бер айдан да артык булмаган вакытта аны муниципаль хезмәттән жибәрергә мөмкин. Шушы аттестация нәтижәләре буенча муниципаль хезмәткәрне эшленнән азат итү яисә аны түбәнрәк вазыйфага билгеләу күрсәтелгән вакыт узғаннан соң рөхсәт ителми.

6. Муниципаль хезмәткәр аттестация нәтижәләренә суд тәртибендә шикаять белдерү хокукуына ия.

## **19 статья. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфай инструкциясе**

1. Муниципаль хезмәткәрнең һөнәри хезмәт эшчәнлеге жирле үзидарә органы житәкчесе яисә муниципаль хокукуй акт белән вәкаләт тапшырылган бүтән вазыйфай зат тарафыннан раслана торган вазыйфай инструкция нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфай инструкциясенә түбәндәгеләр керә:

1) муниципаль хезмәтнең тиешле вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәргә куела торган белем һәм күнекмәләрнең дәрәҗәсенә һәм характеристына карата, шулай ук белеменә, муниципаль хезмәт (дәүләт хезмәте) стажына яисә белгечлек буенча эш стажына квалификация таләпләре

2) муниципаль хезмәткәрнең жирле үзидарә органы эшчәнлеген жайга сала торган акт, жирле үзидарә органының структур бүлекчәсе бурычлары һәм функцияләре, муниципаль хезмәтнең шунда билән торган вазыйфасының функциональ үзенчәлекләре нигезендә вазыйфай бурычларын үтәмәгән (тиешенчә үтәмәгән) өчен вазыйфай бурычлары, хокуклары һәм жаваплылыгы;

3) муниципаль хезмәткәр мөстәкыйль рәвештә идарә итү караплары һәм бүтән төрле караплар кабул итәргә хокуклы яисә бурычлы булган мәсьәләләр исемлеге;

4) муниципаль хезмәткәр норматив хокукуй актлар проектларын һәм (яисә) идарә итү караплары һәм бүтән төрле караплар проектларын әзерләгәндә катнашырга хокуклы яисә бурычлы булган мәсьәләләр исемлеге;

5) муниципаль хезмәтнең билән торган вазыйфасы буенча каарлар проектлары әзерләү, карау вакытлары һәм процедуралары, аларны килештерү һәм кабул итү тәртибе;

6) муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи бурычларын башкаруына бәйле рәвештә жирле үзидарәнең шул ук органындағы муниципаль хезмәткәрләр белән, жирле үзидарәнең башка органнары муниципаль хезмәткәрләре, гражданнар һәм оешмалар белән хезмәттәге үзара мөнәсәбәтләре процедуралары.

3. Вазыйфаи инструкция нигезләмәләре муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасын биләүгә конкурс, муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү уздырганда, аның һөнәри хезмәт эшчәнлеген планлаштырганда исәпкә алына.

4. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкцияне үтәү нәтижәләре муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс уздырганда яисә муниципаль хезмәткәрне кадрлар резервына керткәндә, муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү уздырганда яисә бүләкләгән вакытта аның һөнәри хезмәт эшчәнлеген бәяләгәндә исәпкә алына.

## **20 статья. Муниципаль хезмәткәр белән хезмәт шартнамәсен өзу өчен нигезләр**

Муниципаль хезмәткәр белән хезмәт шартнамәсен өзу өчен нигезләр «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы белән билгеләнә.

## **5 бүлек. ЭШ (ХЕЗМӘТ) ВАКЫТЫ һәм ЯЛ ВАКЫТЫ**

### **21 статья. Эш (хезмәт) вакыты**

Муниципаль хезмәткәрләрнең эш (хезмәт) вакыты хезмәткә кагылышлы законнар нигезендә жайга салына.

### **22 статья. Муниципаль хезмәткәрнең отпускы**

1. Муниципаль хезмәткәргә, муниципаль хезмәтнең үзе били торган вазыйфасы һәм уртача хезмәт хакын исәпләп чыгару өчен хезмәт законнарында урнаштырылган тәртиптә күләме билгеләнә торган акчалата вазыйфаи тулы кереме сакланган килеш, еллык отпуск бирелә.

2. Муниципаль хезмәткәрнең еллык түләүле отпускын түләүле тәп отпуск һәм түләүле өстәмә отпусклар тәшкил итә.

3. Муниципаль хезмәтнең югары һәм баш вазыйфаларын биләүче муниципаль хезмәткәрләргә 35 календарь көн дәвамлылыгы белән еллык тәп түләүле отпуск бирелә. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын башка төркемнәр биләүче муниципаль хезмәткәрләргә 30 календарь көн дәвамлылыгы белән еллык тәп түләүле отпуск бирелә.

4. Муниципаль хезмәткәргә еллык түләүле өстәмә отпусклар тиешле еллар эшләгән өчен, шулай ук федераль һәм республика законнарында караган очракларда бирелә. Муниципаль хезмәткәргә тиешле еллар эшләгән өчен еллык түләүле өстәмә отпускның дәвамлылыгы муниципаль хезмәтнең һәр елы өчен бер календарь көн исәбеннән чыгып санала. Еллык түләүле тәп отпускның һәм тиешле еллар эшләгән өчен еллык түләүле өстәмә отпускның гомуми дәвамлылыгы 40 календарь көннән артмаска тиеш. Нормалаштырылмаган эш көне билгеләнгән муниципаль хезмәткәргә нормалаштырылмаган эш көне өчен өч календарь көн дәвамлылыгында еллык

түләүле өстәмә отпуск бирелә. Нормалаштырылмаган хезмәт көне өчен еллык түләүле өстәмә отпуск, шулай ук федераль законда каралган башка очракларда бирелә торган еллык түләүле өстәмә отпусклар әлеге өлештә каралган еллык түләүле төп отпускның һәм тиешле еллар эшләгән өчен еллык түләүле өстәмә отпускның гомуми дәвамлылығына өстәп бирелә.

5. Муниципаль хезмәткәрнең гаризасы буенча еллык түләүле отпуск өлешләп тә бирелергә мөмкин, бу чакта отпускның бер өлеше дәвамлылығы 14 календарь көннән ким булмаска тиеш. Эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче) белән килешеп, муниципаль хезмәткәргә отпуск өлеше бүтән дәвамлылыкта да бирелергә мөмкин.

6. Муниципаль хезмәткәргә аның язма гаризасы буенча эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче) каары белән, акчалата вазыйфаи тулы керем сакланмычы, күп дигәндә бер ел дәвамлылығында отпуск бирелергә мөмкин.

7. Муниципаль хезмәткәргә федераль законнарда каралган очракларда акчалата вазыйфаи тулы керем сакланмычы гына отпуск бирелә.

## **6 бүлек. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРГӘ ХЕЗМӘТЕ ӨЧЕН ТҮЛӘҮ, МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРГӘ БИРЕЛӘ ТОРГАН ГАРАНТИЯЛӘР, МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТ**

### **23 Статья. Муниципаль хезмәткәргә хезмәте өчен түләү**

1. Муниципаль хезмәткәрнең акчалата вазыйфаи тулы кереме муниципаль хезмәткәрнең үзе биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасы нигезендә вазыйфаи окладыннан (алга таба – вазыйфаи оклад), шулай ук айлык һәм башка өстәмә түләүләрдән (алга таба – өстәмә түләүләр) тора.

2. Өстәмә түләүләргә түбәндәгеләр керә:

1) вазыйфаи окладка тиешле еллар эшләгән өчен айлык өстәмә;

2) вазыйфаи окладка муниципаль хезмәтнең аерым шартлары өчен айлык өстәмә;

3) аеруча мөһим һәм катлаулы йөкләмәләрне үтәгән өчен премияләр, аларны түләү тәртибе, муниципаль орган бурычларын һәм функцияләрен тәэммин итүне, вазыйфаи инструкция үтәлешен исәпкә алыш, эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче) тарафыннан билгеләнә;

4) айлык акчалата кызыксындыру;

5) класс чины өчен айлык өстәмә;

6) еллык түләүле отпуск биргәндә бер тапкыр бирелә торган түләү;

7) матди ярдәм.

3. Муниципаль хокукий актлар белән фәннәр кандидатының профильле гыйльми дәрәҗәсе, фәннәр докторының гыйльми дәрәҗәсе булган муниципаль хезмәткәрләргә профильле гыйльми дәрәҗә, Татарстан Республикасының Мактаулы исеме өчен айлык хезмәт хакына айлык өстәмә, шулай ук төп хезмәт бурычларына хокукий актларга һәм хокукий актлар проектларына хокукий экспертиза уздыру, хокукий актлар проектларын әзерләү һәм редакцияләү, юрист яки югары юридик белемле башкаручы буларак аларны визалау булган муниципаль хезмәткәрләргә ай саен түләнә торган түләү (юридик эш өчен өстәмә түләүләр) билгеләнергә мөмкин.

4. Муниципаль хезмәткәргә дәүләт серен тәшкил итүче белешмәләр белән эшләгән өчен Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән очракларда, күләмнәрдә һәм тәртиптә вазыйфаи окладка айлык өстәмә түләү билгеләнә.

5. Жирле үзидарә органнары муниципаль хезмәткәргә хезмәт өчен түләү күләмен һәм шартларын мөстәкыйль рәвештә билгели. Вазыйфаи оклад күләме, шулай ук

айлык һәм бүтән өстәмә түләүләр күләме, аларны түләү тәртибе Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә Район Советы чыгара торган муниципаль хокукий актлар белән билгеләнә.

## **24 статья. Муниципаль хезмәткәргә бирелә торган гарантияләр**

1. Муниципаль хезмәткәргә түбәндәгеләр гарантияләнә:

1) вазыйфаи инструкция нигезендә аның вазыйфаи бурычларын үтәвен тәэмин итәрлек эш шартлары;

2) акчалата вазыйфаи тулы керемне вакытында һәм тулы күләмдә алу хокуки;

3) эш (хезмәт) вакытының нормаль дәвамлылыгын билгеләү, ял көннәре һәм эш көннәре булмаган бәйрәм көннәре, шулай ук еллык түләүле отпуск бирү юлы белән тәэмин ителә торган ял;

4) муниципаль хезмәткәргә һәм аның гайлә әгъзаларына, шул исәптән муниципаль хезмәткәр пенсиягә чыкканнан соң да, медицина хезмәте күрсәтү;

5) тиешле еллар эшләгән өчен һәм инвалидлыкка бәйле рәвештә пенсия тәэминаты, шулай ук, муниципаль хезмәткәр вазыйфаи бурычларын үтәгәндә вафат булган очракта, муниципаль хезмәткәрнең гайлә әгъзаларына пенсия тәэминаты;

6) вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәрнең сәламәтлегенә һәм мәлкәтенә зыян килү очрагына мәжбүри дәүләт иминләштерүе;

7) муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәт узган чорда яисә муниципаль хезмәттән киткәннән соң, әмма вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә авырган яисә хезмәткә сәләтен югалткан очракка мәжбүри дәүләт социаль иминләштерүе;

8) муниципаль хезмәткәрне һәм аның гайлә әгъзаларын муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә көч кулланулардан, янаулардан һәм хокукка каршы башка гамәлләрдән федераль законнарда билгеләнгән очракларда, тәртиптә һәм шартларда яклау.

2. Жирле үзидарә органы бетүгә яисә жирле үзидарә органы хезмәткәрләре штатын кыскартуга бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәр белән хезмәт шартнамәсен өзгәндә, муниципаль хезмәткәргә оешма ябылуга яисә оешманың хезмәткәрләр штаты кыскартуга бәйле рәвештә эштән жибәрү очрагында хезмәткәрләр өчен хезмәт законнарында билгеләнгән гарантияләр бирелә.

3. Татарстан Республикасы законнары һәм Балтач муниципаль районы Бөрбаш авыл жирлеге Уставы белән муниципаль хезмәткәрләргә өстәмә гарантияләр бирелергә мөмкин.

## **25 статья. Муниципаль хезмәткәргә һәм аның гайлә әгъзаларына пенсия тәэминаты**

1. Муниципаль хезмәткәр пенсия белән тәэмин иту өлкәсендә Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнә торган хокукларга тулы күләмдә ия.

2. Хезмәт пенсиясенә тиешле еллар эшләгән өчен айлык өстәмә түләүненең минималь күләме Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән картлык буенча хезмәт пенсиясенең минималь күләменнән түбәнрәк була алмый.

3. Муниципаль хезмәткәр вазыйфаи бурычларын башкаруга бәйле рәвештә, шул исәптән муниципаль хезмәттән жибәрелүеннән соң вафат булган очракта, мәрхумнең гайлә әгъзалары караучысын югалту очрагына федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә пенсия алыша хокуклы.

## **26 статья. Муниципаль хезмәт стажы**

1. Хезмәт стажына (гомуми дәвамлылығына) түбәндәге урыннарда дайми (штатта) эшләгән чорлар керә:
  - 1) муниципаль хезмәт вазыйфаларында (муниципаль хезмәтнең муниципаль вазыйфаларында). Шул ук вакытта 2006 елның 1 гыйнварыннан муниципаль хезмәт стажына Татарстан Республикасында жирле үзидарә органнарында Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестрында каралган вазыйфаларда;
  - 2) муниципаль вазыйфаларда;
  - 3) Татарстан Республикасы дәүләт вазыйфаларында һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларында, әлеге статьяның 2 өлеше нигезендә Татарстан Республикасы (Татар Автономияле Совет Социалистик Республикасы) дәүләт органнарында башка дәүләт вазыйфаларында;
  - 4) Россия Федерациясе дәүләт вазыйфаларында, федераль дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларында, Россия Федерациясе субъектларының дәүләт вазыйфаларында һәм дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларында, СССР, союздаш һәм автономияле республикалар, яклар (крайлар), өлкәләр, автономияле өлкәләр һәм автономияле округлар дәүләт органнарында, дайми нигездә халық депутатларының районнар, шәһәрләр, шәһәрләрдәге районнар, поселок һәм авыл халық депутатлары Советлары һәм аларның башкарма комитетларында, шул исәптән сайланулы вазыйфаларда, әгәр күрсәтелгән вазыйфаларда эшләү (хезмәт узу) вакыты федераль законнар нигезендә федераль дәүләт граждан хезмәтенең тиешле еллар эшләгән өчен пенсия алу хокукин бирә торган стажын хисаплаганда исәпкә алынса;
  - 5) хезмәт (хәрби хезмәт) узу хәрби хезмәттә булган, эчке эшләр органнарында, Янгынга каршы дәүләт хезмәтендә, жинаять-үтәту системасы органнарында хезмәт узган затларга Россия Федерациясе законнары нигезендә тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү максатында тиешле елларга кертелә торган вазыйфаларда (хәрби вазыйфаларда);
  - 6) федераль салым полициясе органнары, наркотик чараларның һәм психотроп матдәләрнең эйләнешен тикшереп тору органнары хезмәткәрләренең Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә раслана торган вазыйфалар исемлеге нигезендә билгеләнә торган вазыйфаларында;
  - 7) Россия Федерациясе таможня органнары хезмәткәрләренең федераль закон нигезендә билгеләнә торган вазыйфаларында;
  - 8) прокурор хезмәткәрләренең федераль закон нигезендә билгеләнә торган вазыйфаларында;
  - 9) һөнәр берлекләре органнарына сайлану (делегат итеп жибәрелү) сәбәпле федераль закон нигезендә дәүләт органнарында яисә жирле үзидарә органнарында вазыйфалардан азат ителгән хезмәткәрләр һөнәр берлекләре органнарында били торган вазыйфаларда, моца, элекке вазыйфасыннан азат ителеп, дәүләт органында яисә жирле үзидарә органында төзелгән башлангыч һөнәр берлеге оешмасы органына сайланган (делегат итеп жибәрелгән) һөнәр берлеге хезмәткәрләре били торган вазыйфалар да керә;
  - 10) түбәндәгеләрдәге житәкчеләр, белгечләр, хезмәткәрләр вазыйфаларында, сайланулы вазыйфаларда:

а) 1991 елның 6 ноябренә кадәр, шул көнне дә кертеп, КПССның үзәк, республика, өлкә һәм район (шәһәр) органнарында, шулай ук райкомнар хокуклары булган предприятиеләрдәге, оешмалардагы парткомнарда;

б) 1990 елның 26 октябренә кадәр, шул көнне дә кертеп, республика һәм жирле һөнәр берлекләре органнары аппаратларында;

11) 2001 елның 1 гыйнварыннан Россия Федерациясе Пенсия фондының Татарстан Республикасы буенча бүлекчәсенең, Россия Федерациясе Пенсия фондының районнардагы һәм шәһәрләрдәге идарәләренең житәкчеләре, белгечләре вазыйфаларында;

\* 12) федераль законнар нигезендә башка вазыйфаларда.

2. Татарстан Республикасы дәүләт вазыйфаларын һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларын, Татарстан Республикасы (Татар АССР) дәүләт органнарында башка дәүләт вазыйфаларын биләу чорлары тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү өчен муниципаль хезмәт стажына түбәндәгә тәртиптә кертелә:

1) Татарстан Республикасы дәүләт вазыйфаларының жыелма исемлегендә һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары реестрында каралган Татарстан Республикасы дәүләт вазыйфаларында һәм дәүләт хезмәте вазыйфаларында, шулай ук дәүләт органнарында Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары реестрына кертелмәгән вазыйфаларда, соыннан бу вазыйфаларны дәүләт хезмәте вазыйфаларының тиешле исемлегенә керткән очракларда, шушы Реестр расланганнан соң эшләү (хезмәт узу) чорлары;

2) 1995 елның 26 маеннан башлап Татарстан Республикасы дәүләт вазыйфаларының жыелма исемлеге һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары реестры расланганчы, Татарстан Республикасы дәүләт хезмәткәрләренең дәүләт вазыйфалары реестрында каралган вазыйфаларда, шулай ук Татарстан Республикасы дәүләт хезмәткәрләренең дәүләт вазыйфалары реестрында каралмаган вазыйфаларда, соыннан бу вазыйфаларны дәүләт вазыйфаларының яисә дәүләт хезмәте вазыйфаларының тиешле исемлегенә керткән очракларда, эшләү (хезмәт узу) чорлары;

3) 1995 елның 26 маена кадәр житәкчеләр, белгечләр, хезмәткәрләр вазыйфаларын, сайланулы вазыйфаларны түбәндәгеләрдә биләу чорлары:

а) Татарстан Республикасы Президенты Аппаратында;

б) Татарстан Республикасы Дәүләт Советында һәм аның Аппаратында, Татарстан Республикасы Дәүләт (парламент) контроле комитетында һәм аның аппаратында;

в) Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетында һәм аның Аппаратында;

г) Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты каршындагы Дәүләт идарәсе органнарында (идарә органнарында) Татарстан Республикасы Президенты тарафыннан билгеләнә торган исемлек буенча;

д) Татарстан Республикасы вәкиллекләрендә;

е) дәүләт хакимиятенең һәм идарәсенең жирле органнарында (халық депутатларының район, шәһәр, шәһәрләрдәге район Советларында, районнарның, республика әһәмиятendәге шәһәрләрнең, шәһәрләрдәге районнарның администрацияләрендә) һәм аларның аппаратларында;

ж) Татарстан Республикасы Конституция күзәтчелеге комитетында;

з) Татарстан Республикасы халық депутатларын сайлаулар буенча Узәк сайлау комиссиясендә;

4) житәкчеләрнен, белгечләрнен, хезмәткәрләрнен вазыйфаларын, сайланулы вазыйфаларны түбәндәгеләрдә биләү чорлары:

а) Татарстан Республикасы Югары Советында (Татар АССР Югары Советында) һәм Татар АССР Югары Советы Президиумында, халык депутатларының район, шәһәр, шәһәрләрдәге район, поселок, авыл Советларында һәм аларның аппаратларында;

б) Татарстан АССР Министрлар Советында (Татар АССР Министрлар Кабинетында) һәм аның аппаратында, халык депутатларының район, шәһәр, шәһәрләрдәге район, поселок, авыл Советларының башкарма комитетларында;

в) Татар АССР Министрлар Советының дәүләт идарәсе органнарында, Татар АССР Министрлар Советы каршындагы дәүләт идарәсе органнарында, Татар АССР министрлыкларында һәм ведомстволарында Татарстан Республикасы Президенты тарафыннан билгеләнә торган исемлек буенча;

3. Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү өчен муниципаль хезмәт стажына муниципаль хезмәткәрнен әлеге Закон нигезендә өстәмә һәнәри белем алу вакыты, шулай ук федераль законнар нигезендә муниципаль хезмәткәр өчен муниципаль хезмәт вазыйфасы сакланып калган башка чорлар кертелә.

4. Муниципаль хезмәт стажына, муниципаль хезмәткәргә бирелә торган тиешле еллар эшләгән өчен ел саен бирелә торган өстәмә түләүле отпускның дәвамлылығын билгеләү һәм аларга федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында һәм Уставта каралған башка гарантияләрне билгеләү өчен, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 25 статьясындагы 1 өлешендә күрсәтелгән вазыйфаларны биләү чорлары, шулай ук «Россия Федерациясе дәүләт граждан хезмәте турында» 2004 елның 27 июлендәге 79-ФЗ номерлы Федераль законның 54 статьясындагы 2 өлеше нигезендә дәүләт граждан хезмәте стажына кертелә (исәпкә алына) вазыйфаларны биләү чорлары кертелә (исәпкә алына).

## **27 статья. Муниципаль хезмәт стажын исәпләп чыгару һәм билгеләү тәртибе**

1. Муниципаль хезмәт стажын исәпләп чыгару календарь тәртибендә башкарыла. Муниципаль хезмәт стажын исәпләп чыгарганда хезмәт (эш) чорлары бергә күшyла.

2. Билгеләнгән үрнәктәге хезмәт кенәгәсе муниципаль хезмәт стажын раслыг торган төп документ була.

3. Муниципаль хезмәт стажын исәпләгәндә хезмәт кенәгесендә исәпкә алына торган язулар аларны хезмәт кенәгесенә керткән көнгә гамәлдә булган хезмәт турындагы законнар нигезендә рәсмиләштерелгән булырга тиеш. Хезмәт кенәгесендә муниципаль хезмәт стажына кертелә торган хезмәт (эш) чорларын раслау өчен нигез итеп алына торган хаталы яисә төгәл булмаган белешмәләр булган очракларда, хезмәт кенәгесенә федераль законнарда каралған тәртиптә үзгәрешләр кертелә.

Хезмәт кенәгесендә муниципаль хезмәт стажын раслыг торган язулар булмаган очракларда, әлеге стаж шул стажга кертелә торган вазыйфаларда хезмәт (эш) чорларын раслыг торган, вазыйфага билгеләп кую һәм аннан азат иту турындагы документларның күчермәләре белән бергә бирелгән белешмәләр нигезендә раслана.

4. Хәрби хезмәт узу, ача тиңләштерелгән башка хезмәт узу чорлары, шулай ук федераль салым полициясе органнары, таможня органнары хезмәткәрләренең хезмәт узу чорлары хәрби билетлар, хәрби комиссариатларның, хәрби бүлекчәләрнен, архив учреждениеләренең белешмәләре, хезмәт кенәгесендәге язулар, хезмәт узу исемлегендәге язулар белән расланырга мөмкин.

5. Элеге «Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт турында» Татарстан Республикасы Законының 23 статьясында каралган вазыйфалардагы хезмәт (эш) чорларын раслау өчен кирәк булган очракларда хокукый актларның күчермәләре яисә вазыйфага билгеләп кую яисә вазыйфадан азат итү турында алардан өземтәләр бирелергә мөмкин.

6. Тиешле еллар эшләгән өчен вазыйфаи окладка айлық өстәмә билгеләү, тиешле еллар эшләгән өчен еллык өстәмә түләүле отпускның дәвамлылыгын, хезмәттә югары уышларга ирешкән өчен кызыксындырулар күләмен билгеләү өчен муниципаль хезмәт стажы муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәт вазыйфасын били торган жирле үзидарә органының, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясенең муниципаль хезмәт стажын билгеләү комиссиясе каары белән билгеләнә. Күрсәтелгән комиссия жирле үзидарә органының хокукый акты белән төзелә.

Муниципаль хезмәт стажын билгеләү комиссиясе турындагы нигезләмәне жирле үзидарә органы, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе раслый.

7. Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү максатында муниципаль хезмәт стажы билгеләнгән тәртиптә тапшырылган, муниципаль хезмәт стажын раслый торган документлар нигезендә тиешле еллар эшләгән өчен пенсияләрне билгеләү буенча вәкаләтле орган тарафыннан муниципаль хезмәткәрнең тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләүне сораган гаризасы буенча законнар нигезендә билгеләнә.

8. Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән затта Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына салымнар, жыемнар һәм башка мәжбүри түләүләр буенча бурычлар булмаганды башкарыла.

Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләүне сорап мөрәҗәгать иткән көннән соң 90 көн эчендә жайга салынганда тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү шундый билгеләнеш сорап мөрәҗәгать иткән көннән башкарыла.

## **7 бүлек. Муниципаль хезмәткәрне кызыксындыру. Муниципаль хезмәткәрнең дисциплинар җаваплылыгы**

### **28 Статья. Муниципаль хезмәткәрне кызыксындыру**

1. Муниципаль хезмәткәр үзенең вазыйфаи бурычларын намуслы һәм нәтиҗәле үтәгән, мактауга лаек булып хезмәт узган, аеруча мөһим һәм катлаулы йөкләмәләрне үтәгән өчен, аңа карата түбәндәге кызыксындыру төрлөре кулланылырга мөмкин:

- 1) рәхмәт белдерү;
- 2) бер мәртәбә бирелә торган акчалата кызыксындыру түләү;
- 3) кыйммәтле бүләк белән бүләкләү;
- 4) мактаулы грамота белән яисә жирле үзидарә органнары билгеләгән бүләкләрнең башка төрләре белән бүләкләү;
- 5) законнар нигезендә дәүләт бүләкләре белән бүләкләү;
- 6) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә Балтач муниципаль районы Бәрбаш авыл жирлеге уставында һәм башка муниципаль хокукый актларда билгеләнгән бүтән кызыксындыру төрләре.

2. Элеге статьяның 1 өлешендә каралган кызыксындыруларны куллану тәртибе һәм шартлары муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

## **29 статья. Муниципаль хезмәткәрнең дисциплинар жаваплылығы**

1. Муниципаль хезмәткәр дисциплинар гамәл кылган – үзенә йөкләнгән хезмәт бурычларын үз гаебе белән үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән өчен эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче) түбәндәге дисциплинар жәза чараларын кулланырга хокуклы:

- 1) кисәтү;
- 2) шелтә ясау;
- 3) тиешле нигезләр буенча муниципаль хезмәттән азат итү.

2. Дисциплинар гамәл кылган муниципаль хезмәткәр вазыйфаи бурычларны үтәудән, аның дисциплинар жаваплылығы турындагы мәсьәлә хәл ителгәнче, вакытлыча (әмма бер айдан да озагракка түгел) акчалата хезмәт хакы сакланып, читләштерелергә мөмкин. Бу очракта муниципаль хезмәткәрне вазыйфаи бурычларны үтәудән читләштерү муниципаль хокукий акт нигезендә башкарыла.

3. Дисциплинар жәза бирүләрне куллану һәм кире алу тәртибе, Россия Федерациясенең, Татарстан Республикасының муниципаль хезмәт турындагы, коррупциягә каршы тору турындагы законнарында каралган очраклардан тыш, хезмәт законнарында билгеләнә.

## **30 статья. Чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмый калу яисә жайга салу турындагы таләпләрне үтәмәгән һәм коррупциягә каршы көрәш максатларында билгеләнгән бурычларны үтәмәгән өчен жәзалар**

1. Муниципаль хезмәткәр чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмый калу яисә жайга салу турындагы таләпләрне үтәмәгән һәм «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда, «Коррупциягә каршы көрәш турында» Федераль законда һәм башка федераль законнарда коррупциягә каршы көрәш максатларында куелган бурычларны үтәмәгән өчен түләтүләр муниципаль хезмәткәрләргә коррупциячел хокук бозу турында мәгълүмат кергән көннән алыш алты айдан да соңга калмычча, муниципаль хезмәткәрнең вакытлыча хезмәткә яраксызлығы чорларын, аның отпусткта булуын исәпкә алмаганда һәм коррупциячел хокук бозу башкарылган көннән соң өч елдан да соңга калмычча кулланыла. Күрсәтелгән срокларга жинаять эше буенча житештерү вакыты кертелми.

2. Муниципаль хезмәткәр, әлеге Нигезләмәның 11 һәм 12 статьяларында каралган хокук бозуларны кылган очракларда ышаныч югалтуга бәйле рәвештә, муниципаль хезмәттән азат ителергә тиеш.

3. Әлеге Нигезләмәның 11, 12 һәм 26 статьяларында каралган жавапка тартулар эшкә яллаучы вәкиле (эш бирүче) тарафыннан түбәндәгеләр нигезендә кулланыла:

1) тиешле муниципаль органның коррупциячел һәм башка хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе (алга таба – хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе) уздырган тикшерү нәтижәләре турындагы доклад;

2) әгәр тикшерү нәтижәләре турындагы доклад муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә карата таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу комиссиясенә жибәрелсә, комиссия күрсәтмәсе;

2.1) муниципаль хезмәткәрнең ризалығы белән генә һәм коррупциячел хокук бозуны кылу фактын тануы шарты белән, хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсөнен коррупциячел хокук бозу кылыну хакында аны

кылуның факттагы хәлләре бәян ителгән доклады һәм муниципаль хезмәткәрнең язмача аңлатмасы (ышанычны югалтуга бәйле рәвештә эштән азат итү рәвешендәге жәза бирелүдән тыш);

3) муниципаль хезмәткәрнең аңлатмалары;

4) башка материаллар.

4. Хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тикшерү уздыру өчен түбәндәгеләр тарафыннан язма рәвештә бирелгән житәрлек мәгълүмат нигез була:

1) хокук саклау органнары, башка дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары һәм аларның вазыйфаи затлары;

2) сәяси партияләрнең региональ яисә жирле бүлекчәләре, шулай ук закон нигезендә теркәлгән, сәяси партияләр булмаган региональ ижтимагый берләшмәләр;

3) тиешле муниципаль берәмлектә төзелгән ижтимагый совет;

4) массакүләм мәгълүмат чараплары.

5. Аноним хәбәрләр хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан тикшерү уздыру өчен нигез була алмый.

6. Хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе, тикшерү уздырганчы, муниципаль хезмәткәрдән язма рәвештә аңлатма алырга тиеш. Әгәр муниципаль хезмәткәр әлеге аңлатманы ике эш көне эчендә бирмәсә, тиешле акт төзелә. Муниципаль хезмәткәр тарафыннан аңлатма бирелмәү тикшерү уздыруга totkarlyk була алмый.

7. Нигезләмәнең 11, 12 һәм 26 статьяларында каралган җавапка тартуларны кулланганда, муниципаль хезмәткәр кылган коррупцион хокук бозуның характеры, аның авырлығы, аны кылғандагы шартлар, муниципаль хезмәткәрнең башка чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфәгатыләр конфликтин булдырмый калу яисә жайга салу турындағы таләпләрне үтәве һәм коррупциягә каршы көрәш максатларында билгеләнгән бурычларны үтәве, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең мона кадәр үз вазыйфаи бурычларын башкару нәтижәләре исәпкә алына.

8. Нигезләмәнең 11, 12 һәм 26 статьяларында каралган түләтүләр, муниципаль хезмәткәрнең вакытлыча хезмәткә яраксызлығы чорын, аның отпусткта булуын, аның нигезле сәбәпләр аркасында хезмәт итүенең башка очракларын, шулай ук хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан тикшерү һәм муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатыләр конфликтин жайга салу буенча комиссия тарафыннан әлеге тикшерү материалларын карау вакытын исәпкә алмаганда, коррупцион хокук бозу очракларын ачыклаган көннән алып бер айдан да соңга калмычка кулланыла. Бу чакта коррупцион хокук бозу кылышкан көннән алып алты айдан да соңга калмычка түләтү кулланылырга тиеш.

9. Коррупцион хокук бозган очракта муниципаль хезмәткәрне җавапка тарту турындағы актта җавапка тарту өчен нигез буларак 11 статьяның 3 өлеше, 12 статьяның 5 өлеше яисә Нигезләмәнең 26 статьясы күрсәтелә.

10. Хокук бозуны һәм нигезләмәләре бозылган норматив хокукий актлар күрсәтелгән муниципаль хезмәткәргә карата җавапка тарту куллану турындағы яисә муниципаль хезмәткәргә карата мондый җавапка тарту кулланудан нигезләре күрсәтелгән баш тарту турындағы актның күчермәсе тиешле акт чыгарылган көннән алып өч эш көне эчендә муниципаль хезмәткәргә расписка белән тапшырыла. Әгәр муниципаль хезмәткәр күрсәтелгән расписканы бирүдән баш тартса, тиешле акт төзелә.

11. Муниципаль хезмәткәр жавапка тартуга карата федераль закон нигезендә шикаять бирә мөмкин.

12. Әгәр жәза кулланылған көннән бер ел дәвамында муниципаль хезмәткәр әлеге Нигезләмәнең 29 статьясындағы 1 өлешенең 1 яки 2 пункттында каралған дисциплинар түләтүгә дучар ителмәсә, ул түләтелми дип санала.

13. Яллаучы (әш бириүче) вәкиле муниципаль хезмәткәрдән әлеге Нигезләмәнең 29 статьясындағы 1 өлешенең 1 яки 2 пункттында каралған дисциплинар түләтүне үз инициативасы буенча дисциплинар жәза кулланылған көннән бер ел узганчы яисә аның турыдан-туры житәкчесе үтенечнамәсе буенча алырга хокуклы.

\* 14. Муниципаль хезмәткәргә ышаныч югалуга бәйле рәвештә эштән азат итү рәвешендәге түләтүне куллану турында белешмәләр «коррупциягә каршы тору турында» Федераль законның 15 статьясында каралған ышаныч югалу сәбәпле, муниципаль хезмәткәр Муниципаль хезмәт узган жирле үзидарә органы тарафыннан эштән азат ителгән затлар реестрына кертелә.

## 8 бүлек. МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕКТӘ КАДРЛАР ЭШЕ

### 31 Статья. Муниципаль берәмлектә кадрлар эше

Муниципаль берәмлектә кадрлар эшенә түбәндәгеләр керә:

1) муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен кадрлар составын булдыру;

2) муниципаль хезмәт турындағы законнарның нигезләмәләрен гамәлгә ашыру турында тәкъдимнәр әзерләү һәм шул тәкъдимнәрне эшкә яллаучы вәкиленә (әш бириүчегә) керту;

3) муниципаль хезмәткә урнашуга, аны узуға, хезмәт шартнамәсе (контракты) төзүгә, муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп куюга, биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасыннан азат итүгә, муниципаль хезмәткәрнең муниципаль хезмәттән жибәрелүенә һәм пенсиягә чыгуына бәйле муниципаль хокукый актлар проектларын әзерләүне оештыру һәм тиешле документларны рәсмиләштерү;

4) муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт кенәгәләрен алып бару;

5) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 30 статьясында билгеләнгән тәртиптә муниципаль хезмәткәрләрнең шәхси эшнамәләрен алып бару;

6) муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт таныклыкларын рәсмиләштерү һәм тапшыру;

7) муниципаль хезмәткә кергәндә граждан тарафыннан бирелә торган шәхси белешмәләрнең һәм башка мәгълүматның дөреслеген тикшерүне оештыру, шулай ук дәүләт серен тәшкіл итә торган белешмәләрдән файдалануга билгеләнгән рәвештәге рәхсәтне рәсмиләштерү;

12) муниципаль хезмәткәрләрнең керемнәре, мәлкәті хәрактердагы йөкләмәләре турындағы белешмәләрне, шулай ук «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 13 статьясында һәм башка федераль законнарда билгеләнгән муниципаль хезмәткә бәйле чикләүләрнең үтәлүен тикшерүне оештыру;

13) муниципаль хезмәткәрләргә муниципаль хезмәтнең хокукый һәм башка мәсьәләләре буенча консультация бириү;

14) кадрлар эшенең хезмәт турындағы законнарда һәм әлеге Законда билгеләнә торған башка мәсьәләләрен хәл итү.

### **32 статья. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси белешмәләре**

1. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси белешмәләре – муниципаль хезмәтнең биләп торган вазыйфасы буенча бурычларны муниципаль хезмәткәрнең үтәвенә бәйле рәвештә эшкә яллаучы вәкиленә (эш биручегә) кирәклө һәм конкрет муниципаль хезмәткәргә кагылышлы булган мәгълүмат.

2. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси белешмәләре шәхси белешмәләр өлкәсендә Россия Федерациясе законнары нигезендә Россия Федерациясе Хезмәт кодексының 14 бүлгөндә каралган үзенчәлекләрне исәпкә алыш эшкәртелергә тиеш.

### **33 статья. Муниципаль хезмәтнең кадрлар составын булдыруның өстенлекле юнәлешләре**

Муниципаль хезмәтнең кадрлар составын булдыруның өстенлекле юнәлешләре түбәндәгеләр була:

- 1) муниципаль хезмәт вазыйфасына югары квалификацияле белгечләрне аларның профессиональ сыйфатларын һәм компетентлыгын исәпкә алыш билгеләп кую;
- 2) муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәттә үсүенә ярдәм итү;
- 3) муниципаль хезмәткәрләрнең квалификациясен күтәрү;
- 4) кадрлар резервын булдыру һәм аннан нәтижәле файдалану;
- 5) муниципаль хезмәткәрләрнең эш нәтижәләрен аттестация уздыру юлы белән бәяләү;
- 6) гражданнар муниципаль хезмәткә көргөндә, кадрлар сайлап алуның һәм аны узганда кадрлар белән эшләүнең заманча технологияләрен куллану.

## **9 бүлек. Муниципаль хезмәтне финанслау һәм аны үстерү программалары**

### **35 статья. Муниципаль хезмәтне финанслау**

Муниципаль хезмәтне финанслау жирле бюджетлар акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла, моңа муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәтө өчен түләү, пенсия тәэминаты чыгымнары, федераль законда башкасы билгеләнмәгән булса, муниципаль хезмәткәрләргә бирелә торган гарантияләрне тәэммин итүгә бәйле бүтән чыгымнар керә.

### **36 статья. Муниципаль хезмәтне үстерү программалары**

1. Муниципаль хезмәтне үстерү жирле бюджетлар һәм Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән финансрана торган муниципаль хезмәтне үстерүнен муниципаль программалары һәм Татарстан Республикасының муниципаль хезмәтне үстерү программалары белән тәэммин ителә.

2. Жирле үзидарә органнары, муниципаль районның сайлау комиссияләре һәм муниципаль хезмәткәрләр жирле үзидарәнең аерым органнарында, муниципаль районның сайлау комиссияләрендә эшчәнлек нәтижәлелеген арттыру максатларында, экспериментлар уздырылырга мөмкин. Элеке статьяның 1 өлешендә курсәтелгән муниципаль хезмәтне үстерү программаларын гамәлгә ашыру барышында экспериментлар уздыру тәртибе, шартлары һәм вакытлары Татарстан Республикасы норматив хокукий актларында һәм муниципаль хокукий актларда билгеләнә.